

3 Blank I. A. (2006) *Investitsionnyi menedzhment*. [Investment management]. Kyiv : Elga, Nika-Tsentr. (in Ukrainian)

4 Hlibchuk V. M. Modeliuvannia i optymizatsiia investytsiinykh ryzykiv na pidpriemstvakh v umovakh nevyznachenosti. *Institut menedzhmentu ta ekonomiky «Halytska akademiia»*. 2010, no. 1, pp. 263-269.

5 Maiorova T. V. Suchasni aspekty doslidzhennia zmistu poniattia «investytsiinyi ryzyk». [Modern aspects of the study of the content of the concept of "investment risk"]. *Zb. nauk. pr. molodykh uchenykh ta aspirantiv*. Kyiv : KNEU, 2011, no. 26, pp. 159-169.

6 Dykan V. L., Solomnikov I. V. Inzhynirynho-marketynhovyi tsentr innovatsiinykh tekhnolohii yak osnova aktyvizatsii innovatsiino-investytsiinoho potentsialu pidpriemstv zaliznychnoho transportu. [Engineering and marketing center of innovative technologies as a basis for activation of innovation and investment potential of railway transport enterprises]. *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti*. 2017, no. 57, pp. 9-20.

7 Korin M. V., Kondratiuk M. V., Obruch H. V. Investytsiine zabezpechennia rozvytku zaliznychnoho transportu Ukrainy. [Investment support for the development of railway transport in Ukraine]. *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti*. 2018, no. 62, pp. 249-259.

8 Tokmakova I. V., Darahan O. O. Sutnist ta pidkhody do formuvannia investytsiinoi stratehii na pidpriemstvakh zaliznychnoho transportu. [The essence and approaches to the formation of the investment strategy at the enterprises of railway transport]. *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti*. 2013, no. 43, pp. 189-193.

9 Tolstova A. V. Zaliznychnyi kompleks Ukrainy yak osnova ekonomichnoi bezpeky krainy. *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti*. 2012, no. 37, pp. 75-78.

10 Krasovskiy D. A. Metody upravleniya investitsionnyim riskom [Investment risk management methods] : veb sait. Available at: http://www.rusnauka.com/18_EN_2009/Economics/48883.doc.htm (accessed 14.05.2019)

УДК 336:330.222 (477)

ВПЛИВ ІНФЛЯЦІЇ НА ІНВЕСТИЦІЙНУ АКТИВНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ ПРОМИСЛОВОСТІ

*Непран А. В., к.е.н., доцент (ХТЕІ),
Тимченко І. Є., к.е.н., доцент (ХЕПУ),
Каменева Н. М., к.е.н., доцент (УкрДУЗТ)*

В статті розглядається вплив цінового фактору на інвестиційну діяльність підприємств промисловості. Аналіз руху цін виробників на продукцію машинобудування в розвинених країнах ЄС дає можливість зробити висновок, що в країнах з низькими темпами зростання цін існують більш сприятливі умови для реалізації вимог, які пред'являються науково-технічним прогресом до структури промислового виробництва. Встановлено, що ціновий фактор мав вирішальний вплив на збільшення обсягу виробництва продукції інвестиційного машинобудування.

Ключові слова: інфляційні процеси, інвестиційна діяльність, фінансові ресурси, фінансування.

© Непран А.В.,
Тимченко І.Є.,
Каменева Н.М.

Вісник економіки транспорту і промисловості № 66, 2019

ВЛИЯНИЕ ИНФЛЯЦИИ НА ИНВЕСТИЦИОННУЮ АКТИВНОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ

*Непран А. В., к.э.н., доцент (ХТЭИ),
Тимченко И. Е., к.э.н., доцент (ХЭПУ),
Каменева Н. Н., к.э.н., доцент (УкрГУЖТ)*

В статье рассматривается влияние ценового фактора на инвестиционную деятельность предприятий промышленности. Анализ движения цен производителей на продукцию машиностроения в развитых странах ЕС дает возможность сделать вывод, что в странах с низкими темпами роста цен существуют более благоприятные условия для реализации требований, предъявляемых научно-техническим прогрессом в структуру промышленного производства. Установлено, что ценовой фактор имел решающее влияние на увеличение объема производства продукции инвестиционного машиностроения.

Ключевые слова: инфляционные процессы, инвестиционная деятельность, финансовые ресурсы, финансирование.

INFLUENCE OF INFLATION ON INVESTMENT ACTIVITY ENTERPRISE INDUSTRY INFLUENCE OF INFLATION ON INVESTMENT ACTIVITY ENTERPRISE INDUSTRY

*Nepran A. V., Candidate of Economic Sciences, associate professor (KTEU),
Timchenko I. E., Candidate of Economic Sciences, associate professor (KELU),
Kameneva N. N., Candidate of Economic Sciences, associate professor (USURT)*

The article discusses the influence of the price factor on the investment activities of industrial enterprises. The influence of the main factors on the increase in financial resources of enterprises of the industry for the production of investment goods is determined. It is proved that the rise in prices adversely affects the dynamics of investment processes, requires significant amounts of funding. Inflation undermines the incentives for a massive renewal of capital on a new technical basis, since the level of profit becomes hardly predictable due to the difficulties in determining the difference between the value of production costs and wholesale prices. As a result, the course of restructuring of industrial production slows down. Analysis of the movement of producer prices for engineering products in the developed EU countries suggests that in countries with low price growth rates there are more favorable conditions for realizing the requirements of scientific and technological progress in the structure of industrial production. The significant price increase during the economic crisis period holds back the next renewal of fixed capital, undermines the incentives to improve technology. For Ukrainian engineering enterprises producing investment products, high rates of price growth are characteristic. Particularly high rates of growth in prices for products of enterprises producing electrical equipment. It should be noted that the advantage in the growth of prices was obtained mainly by monopolies in the production of commodities and goods with a low degree of processing, while the branches of the investment engineering industry, in particular the enterprises for the production of electrical equipment, computers, electronic and optical products, which are designed to determine the country's economic potential, have become outsiders in the price race, as can be seen from the dynamics of prices. It has been established that the price factor had a decisive influence on the increase in

the output of investment engineering products. The analysis showed that the growth of investment demand for the investigated period was largely due to the price factor. In particular, in 2018, with the growth of production of electrical equipment at 7,6 billion UAH at the expense of the price factor, the amount of financial resources necessary to finance investment activity in the purchase of electrical equipment increased by UAH 12,7 billion.

Keywords: *inflation processes, investment activity, financial resources, financing.*

Постановка проблеми. На початку 2010-х років економіка України зіштовхнулася із рядом складних проблем, які негативно вплинули на динаміку інвестиційних процесів. Важливе місце серед цих факторів займає інфляція. За останні роки в Україні прискорилися інфляційні процеси, в тому числі в промисловості. Саме інфляція безпосередньо стала причиною стрімкого підвищення процентних ставок на кредитному ринку, що перешкоджає інвестиціям та спричиняє непродуктивне використання фінансових ресурсів. Побічним ефектом прискорення інфляційних процесів стало обмеження інвестиційного попиту, що виступило фактором економічної стагнації і тим самим уповільнило відновлення соціально-економічного розвитку країни. У зв'язку з цим відновлення інвестиційної діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, в тому числі підприємств промисловості, у значній мірі буде залежати від ефективності антиінфляційних заходів уряду.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанням дослідження впливу інфляційних процесів на їх вплив на інвестиційну активність суб'єктів підприємницької діяльності присвячені праці В. Гейця [1], М. Зверяков [2], В. Мазура [3], В. Диканя [4], Н. Каличевої [5] та ін. Як відмічали О. Амоша, Н. Якубовський, В. Вишневський та інші, на нинішньому етапі одним із обмежувальних факторів для динамічного розвитку вітчизняної промисловості зі сторони факторів виробництва, є зростання цін. Інвестиційна активність у промисловості залежить від податкової системи [6].

Досліджуючи динаміку цін різних галузей виробництва, А. Кузьменко зробив висновок, що протягом 2012–2016 рр. загальний рівень цін, а також рівні цін основних галузей виробництва мають тенденцію до зростання [7, с. 549]. Підвищена увага вчених до впливу інфляційних процесів на інвестиційну активність зумовлена стрімким зростанням цін на енергетичні ресурси, що негативно впливає на розвиток усіх галузей економіки, в тому числі і промисловості.

Визначену проблему представляє вичленення інфляції із загальної кількості факторів, які впливають на динаміку інвестиційної активності промислових підприємств.

Мета дослідження. Метою досліджень є визначення впливу інфляційних процесів на динаміку інвестиційної активності промислових підприємств.

Результати дослідження. В сучасних умовах стратегічним напрямом розвитку економіки України є стимулювання інвестиційної активності, зокрема в промисловості. Саме продукція промисловості, передусім машинобудування, виступає основою модернізації та технічного переоснащення, підвищення конкурентоспроможності галузей національної економіки. Інвестиційна активність підприємств у значній мірі залежить від динаміки цін на речові елементи основного капіталу. Низькі темпи зростання цін у видах діяльності, які визначають темпи науково-технічного прогресу, сприяють підвищенню ефективності інвестицій, оскільки при одній і тій же самій нормі нагромадження

їх ефективність у значній мірі буде залежати від цін на фактори виробництва. І навпаки, зростання цін на речові фактори виробництва порушує процеси відтворення основного капіталу, знецінює нагромаджений амортизаційний фонд і як наслідок — унеможлиблює виконання ним основної функції — забезпечення простого відтворення основних засобів.

Серед факторів, що стримують прискорення інвестиційної діяльності промислових підприємств, виступає інфляція. За останні роки інфляція виступає одним із головних факторів зниження цінової конкурентоспроможності продукції промисловості України. Особливо це проявляється у порівнянні з високорозвиненими країнами ЄС (табл. 1).

Таблиця 1

Темпи приросту цін в промисловості і темпи приросту виробництва в промисловості в Україні та країнах ЄС за 2013–2017 рр.

Показники	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.
Франція					
Темп приросту цін продукції промисловості, %	0,3	-1,3	-2,2	-2,3	2,4
Темпи приросту обсягу продукції промисловості, %	-1,1	-1,0	1,8	0,5	2,1
Коефіцієнт випередження	-0,3	1,3	-1,2	-4,6	1,1
Німеччина					
Темп приросту цін продукції промисловості, %	0,0	-0,9	-1,8	-1,7	2,6
Темпи приросту обсягу продукції промисловості, %	0,1	1,3	0,9	1,2	3,3
Коефіцієнт випередження	0,0	-0,7	-2,0	-1,4	0,8
Україна					
Темп приросту цін продукції промисловості, %	-0,1	17,1	36,0	20,5	26,4
Темпи приросту обсягу продукції промисловості, %	-4,3	-10,1	-13,0	2,8	0,4
Коефіцієнт випередження	0,0	-1,7	-2,8	7,3	66,0

Джерело: розраховано за [8, с. 529–530, 533–534].

На протязі останніх років для розвинених країн ЄС характерним є зниження цін на продукцію промисловості. Зокрема, у 2016 р. у Франції ціни на продукцію промисловості знизилися на 2,3 %, у Німеччині — на 1,7 %. В той час як в Україні спостерігалася зворотна тенденція — зростання цін. Особливо прискорилися інфляційні процеси в промисловості в 2015 р. При скороченні обсягів виробництва на 13,0 % зростання цін становило 36,0 %.

Посилення диспропорцій спостерігалось і в 2017 р. як наслідок, коефіцієнт випередження темпів приросту цін над темпами зростання обсягу виробництва склав 66,0 %.

Як відомо, інфляційне зростання цін здійснює суттєвий вплив на інвестиційну активність підприємств промисловості. Зокрема, інфляція знижує стимули до оновлення основного капіталу, оскільки мало прогнозованим є рівень прибутку у зв'язку із визначенням різниці між

величиною витрат виробництва і оптових цін. Особливо це стосується підприємств промисловості, які поставляють інвестиційні товари на ринок. Зокрема, це підприємства машинобудування (табл. 2).

Таблиця 2

Темпи приросту цін в промисловості і темпи приросту виробництва в машинобудуванні за 2015–2018 рр.

	2015 р.		2016 р.		2017 р.		2018 р.	
	А	Б	А	Б	А	Б	А	Б
Виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції	133,3	71,3	106,0	124,2	111,6	109,2	108,7	99,7
Виробництво електричного устаткування	121,6	89,8	106,7	100,9	121,2	97,5	113,5	82,5
Виробництво машин і устаткування, не віднесених до інших угруповань	128,2	87,5	113,9	102,3	112,2	106,6	110,5	103,3
Виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	115,5	85,0	111,4	98,4	117,9	112,4	117,3	109,8

А – зростання цін.

Б – зростання обсягів виробництва.

Джерело: розраховано за [9–10].

Як свідчать дані табл. 2, практично для підприємств машинобудування, що випускають інвестиційну продукцію, характерним є високі темпи зростання цін. Особливо високими темпами зростали ціни на продукцію підприємств, що виробляють електричне устаткування. Так, у 2017 р. ціни на продукцію підприємств, що виготовляють електричне устаткування, зросли на 21,2 %, тоді як на в цілому на продукцію підприємств машинобудування — на 7,9 %.

Слід зазначити, що у сучасних умовах інфляція є одним із основних каналів перерозподілу капіталу. Галузі із більш високими темпами зростання цін здійснюють примусове вилучення частини капіталу із інших галузей. Це в кінцевому рахунку веде до посилення диспропорцій в національній економіці. Крім того, при

загальному зростанні цін більш високими темпами зростали ціни на продукцію підприємств промисловості, що виробляють продукцію сировинну або з низьким ступенем переробки. Цим самим інфляційні процеси призводили до «консервації» структури національної економіки, що склалася нині в Україні. Зокрема, у 2018 р. ціни на продукцію підприємств, що добувають нафту та газ, зросли на 24,9 %, з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря — відповідно на 29,8 %. Аналогічна ситуація спостерігалася й у 2016 та у 2017 р.

Отже, перевагу у зростанні цін отримали переважно монополії з виробництва сировинних товарів та товарів з низьким ступенем переробки, в той час як галузі інвестиційного

машинобудування, зокрема підприємства з виробництва електричного устаткування, комп'ютерів, електронної та оптичної продукції, які покликані визначати економічний потенціал країни, стали аутсайдерами в ціновій гонці, що видно із динаміки цін.

Інтенсивне та досить нерівномірне зростання цін постійно порушувало вартісні пропорції відтворення. Значне підвищення витрат, особливо в енерго-, матеріало- і капіталомістких галузях, супроводжувалося скороченням реальної вартості накопиченого нерозподіленого прибутку та амортизаційних відрахувань — головних власних джерел фінансування інвестиційних програм. Це негативно впливає на можливість підприємств фінансувати інвестиційну діяльність, виступає фактором, що уповільнює темпи економічного зростання. За 2008–2014 рр. відбулося майже двократне знецінення амортизаційних відрахувань активної частини основних засобів [11, с. 119].

Це означає, що система цін, яка склалася на ринку інвестиційних товарів, не відповідає цілям і задачам прискорення інвестиційних процесів на інноваційній основі. Інфляційні процеси на інвестиційну продукцію галузей машинобудування перетворилася на серйозне гальмо технічного переозброєння виробництва, переведення економіки на інноваційний тип розвитку.

Одним із негативних наслідків стало те, що інфляційне зростання цін на інвестиційні товари потребує пошуку додаткових фінансових ресурсів підприємств. В умовах обмеженості власних фінансових ресурсів активізація інвестиційної діяльності призводить до збільшення запозичень, що негативно впливає на фінансовий стан підприємств.

Для кількісної оцінки впливу цінового фактора на зміну інвестиційного попиту використовуємо індексний метод. Загальна зміна обсягу інвестиційного попиту можна визначити за формулою:

$$I_w = I_z \cdot I_q, \quad (1)$$

де I_w — зміна обсягу виробництва; I_q — індекс фізичного обсягу промислового виробництва; I_z — індекс цін.

Використовуючи індексний метод, можна визначити абсолютний вплив окремих факторів на зміну обсягу фінансових ресурсів, необхідних для фінансування інвестиційної діяльності. Загальна зміна фінансових ресурсів складе:

$$\Delta W = \Delta Z + \Delta Q, \quad (2)$$

де ΔW — абсолютна зміна фінансових ресурсів (інвестиційного попиту); ΔZ — вплив на обсяг фінансових ресурсів цінового фактора; ΔQ — вплив на обсяг фінансових ресурсів зміни фізичного обсягу.

Визначення впливу цінового фактора на обсяг фінансових ресурсів охарактеризувати залежність інвестиційної економіки від зміни цін на інвестиційні товари. Оцінка впливу цінового фактора проводилася нами за 2017 і 2018 р. Це дозволить сформулювати визначену закономірність зміни інвестиційного попиту в залежності від зростання цін (табл. 4).

Аналіз засвідчив, що зростання інвестиційного попиту за досліджуваний період у значній мірі було обумовлено за рахунок цінового фактору. Зокрема, у 2018 р. при зростанні обсягів виробництва електричного устаткування на 7,6 млрд грн за рахунок цінового фактору обсяг фінансових ресурсів, необхідних для фінансування інвестиційної діяльності з купівлі електричного устаткування, збільшився на 12,7 млрд грн.

Отже, зростанні цін на інвестиційні товари виступає одним із основних факторів, що призводить до збільшення попиту на фінансові ресурси підприємств. Як засвідчили розрахунки, для основних інвестиційних галузей машинобудування роль цінового фактору є визначальною у збільшенні продукції. При високих темпах зростання цін на продукцію провідних галузей машинобудування стає

неможливим впровадження сучасних фактором прискорення інвестиційної елементів основних засобів. Інфляційні діяльності, переведення економіки на процеси виступають стримуючим інноваційний тип економічного розвитку.

Таблиця 4

Вплив факторів на зміну обсягу інвестиційного попиту в 2017-2018 рр., млн грн

Види промисловості	2017 р.			2018 р.		
	Приріст — всього	В тому числі за рахунок:		Приріст — всього	В тому числі за рахунок:	
		фізично го обсягу	цін		фізично го обсягу	цін
Виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції	+10661,9	+886,7	+9775,2	+2384,6	-32,0	+2416,6
Виробництво електричного устаткування	+29033,9	-606,2	+29640,1	+7652,2	-5080,9	+12733,1
Виробництво машин і устаткування, не віднесених до інших угруповань	+51121,9	+2928,3	+48193,6	+7225,1	+1687,0	+5538,1
Виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	+59599,3	+4726,3	+54873,0	+14423,4	+5840,7	+8582,7

Джерело: розрахунки автора.

Висновки. Проведений аналіз дозволяє зробити висновок, що високі темпи зростання цін на продукцію промислових підприємств, що у значній мірі визначають темпи і динаміку оновлення основного капіталу, технічного переоснащення виробництва, створюють несприятливі умови для стимулювання інвестиційної діяльності, знецінює амортизаційний фонд, знижує ефективність інвестицій. Це, у свою чергу, збільшує обсяги фінансових ресурсів, необхідних для фінансування інвестиційної діяльності, а також забезпечення простого відтворення. Тому одним із важливих завдань інвестиційної

політики держави повинно бути розробка заходів щодо обмеження зростання цін на інвестиційні товари.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Геєць В. М. Бар'єри на шляху розвитку промисловості на інноваційній основі та можливості їх подолання // Економіка України. – 2015. – № 1 (638). – С. 4–25.
2. Зверяков М. И Промышленная политика и механизм ее реализации /М. И. Зверяков // Экономика Украины. – 2016. – №6. – С.3–18.

3. Мазур В. Л. Проблемы промышленной политики в Украине / В. Л. Мазур // Экономика Украины. – 2016. – №11. – С. 3–18.

4. Дикань В. Л. Роль государства в создании условий возрождения промышленного потенциала Украины / В. Л. Дикань // Вісник економіки транспорту і промисловості. Збір наук. праць – Харків, УкрДАЗТ. – 2012. – № 40. – С. 13–17.

5. Каличева Н.Є. Напрями забезпечення ефективного розвитку промислових підприємств в сучасних умовах / Н.Є. Каличева, С.Є. Бохан // Науковий огляд. Науковий журнал. – Київ, ТОВ «Меганом». – 2017. – Вип. 5 (37). – С. 5–15.

6. Sorensen Peter Birch. The Case for International Tax Coordination Reconsidered // Economic Policy, October 2000 / Vol. 31, Issue 31. – P. 429-472;

7. Кузьменко А. В. Ціна як економічна категорія: порядок встановлення та методи ціноутворення в умовах сучасної ринкової економіки / А. В. Кузьменко, В. В. Харченко // Економіка та суспільство. – 2017. – № 3. – С. 547–552.

8. Статистичний щорічник України за 2017 рік / Державна служба статистики України; за ред. І. Є. Вернера. – Київ: 2018. – 541 с.

9. Індеси промислової продукції за видами економічної діяльності / Державна служба статистики України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

10. Індеси цін виробників промислової продукції (відсотків до попереднього періоду відповідного року) / Державна служба статистики України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

11. Непран А. В. Удосконалення державної політики в сфері оновлення основних виробничих засобів / А. В. Непран // Фінанси України. – 2016. – № 11. – С. 109–125.

REFERENCES

1. Gejecj V. M. (2015). Barjery na shljakhu do rozvytku promyyslovosti [Barriers to the development of industry on an innovative basis and the possibilities of overcoming them]. *Ekonomika Ukrainy*, po. 1 (638), pp. 4–25.

2. Zverjakov M. I. (2016) Promyshlennaja politika i mekhanizm jee realizacii [Industrial policy and mechanism for its implementation]. *Ekonomika Ukrainy*, po. 6, pp. 3–18.

3. Mazur V. L. (2016). Problemy promyshlennoj politiki v Ukrainy [Problems of industrial policy in Ukraine]. *Ekonomika Ukrainy*, po. 11, pp. 3–18.

4. Dikanj V. L. (2012). Pol gsudarstva v sozdanii usloviyvozrozhdenia promyshlennogo proizvodstva Ukraine [The role of the state in creating conditions for the revival of the industrial potential of Ukraine]. *Visnyk ekonomiki i promyyslovosti*, po. 40, pp. 13–17.

5. Kalicheva N. Je. (2017). Naprjamy zabezpechennja efektyvnogo rozvytku promyslovykh pidpryjemstv v suchasnykh umovakh [Areas of ensuring the effective development of industrial enterprises in modern conditions]. *Naukovyj ogljad*, vol. 5, pp. 5–15.

6. Sorensen Peter Birch. The Case for International Tax Coordination Reconsidered. *Economic Policy*, October 2000, vol. 31, Issue 31, pp. 429–472;

7. Kuzjmenko A. V. Zina jak ekonomichna kategorija: porjadok vstanovlennja ta metody cinoutvorenja v umovakh suchasnoji rynkovoji ekonomiky. *Ekonomika ta suspiljstvo*. po. 3, pp. 547–552.

8. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy (2018). *Statystychnyj shhorichnyk Ukrainy za 2017 rik* [Statistical Yearbook of Ukraine for 2017], Kyiv: Informatsiino-analitychne ahentstvo.

9. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy (2018). Indeksy promyslovoji produkciji za vydamy ekonomichnoji dijaljnosti [Indices of industrial output by

types of economic activity]. Kyiv: Informatsiino-analitychne ahentstvo. Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

9. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy (2018). Indeksy promyslovoji produkciji za vydamy ekonomichnoji dijalnosti (vidsotkiv do poperednjogo roku) [Indices of industrial output by types of economic activity (percentage of the previous

period of the relevant year)]. Kyiv: Informatsiino-analitychne ahentstvo. Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

10. Nepran A. V. (2016). Udoskonalennja derzhavnoji polityky v sferi onovlennja osnovnykh zasobiv [Improvement of state policy in the area of updating basic production facilities]. *Finansy Ukrainy*, no. 11, pp. 109–125.